

**ACORD 115/2012, de 4 de juliol, del Ple del
Consell de l'Audiovisual de Catalunya**

Contestació a la queixa presentada per l'Excel·lentíssim Senyor Alfons López i Tena, representant del Subgrup Parlamentari de Solidaritat Catalana per la Independència, i l'Il·lustre Senyor Uriel Bertran i Arrué, diputat del Subgrup Parlamentari de Solidaritat Catalana per la Independència, en relació amb el tractament informatiu que rep el diputat no-adscrit Il·lustre Senyor Joan Laporta i Estruch per part dels Serveis Informatius de Televisió de Catalunya, i sobre la presència de forces polítiques parlamentàries en el programa *Àgora* el proper 9 de juliol

Fets

El 26 de juny de 2012 el Consell de l'Audiovisual de Catalunya va rebre un escrit de l'Excel·lentíssim Senyor Alfons López i Tena, representant del Subgrup Parlamentari de Solidaritat Catalana per la Independència, i de l'Il·lustre Senyor Uriel Bertran i Arrué, diputat d'aquest mateix subgrup parlamentari, mitjançant el qual es posa en coneixement d'aquest Consell la seva queixa contra els Serveis Informatius de Televisió de Catalunya, SA (TVC), per la "falta d'honestedat informativa [...] en base a una programació que des d'aquest subgrup parlamentari considerem que no s'ajusta a la normativa sobre mitjans audiovisuals vigents".

Segons aquest escrit, el tractament informatiu que ha rebut el diputat no-adscrit Il·lustre Senyor Joan Laporta i Estruch per part de TV3 no és el correcte, atès que els Serveis Informatius de TVC li atorguen la condició de "diputat de Democràcia Catalana".

A l'efecte de verificar la realitat d'aquesta al·legació, l'Àrea de Continguts d'aquest Consell ha efectuat una anàlisi mostral en la qual es constata que dels vuit inserts del senyor Joan Laporta i Estruch, emesos als informatius de TV3 durant el mes de maig de 2012, cinc han estat, efectivament, en condició de diputat de Democràcia Catalana.

Així mateix, a l'escrit es posa de manifest la disconformitat de les persones que el subscriuen en relació amb els convidats que han d'intervenir en el programa *Àgora* de TV3 que s'emetrà el proper 9 de juliol. Concretament, la disconformitat és en relació amb l'eventual intervenció de l'Il·lustre Senyor Joan Laporta i Estruch, tot sol·licitant la suspensió temporal de l'emissió del programa esmentat "fins que no es garanteixi que es realitzarà exclusivament amb els portaveus parlamentaris dels 7 grups i subgrups parlamentaris amb representació al Parlament de Catalunya i sense la presència del diputat no-adscrit del Parlament de Catalunya". O bé, amb caràcter subsidiari, "s'estengui la invitació en representació de la coalició electoral Solidaritat Catalana per la Independència als líders de les següents forces polítiques parlamentàries representades al Subgrup Parlamentari de Solidaritat Catalana per la Independència [...]".

Consideracions jurídiques

1. L'apartat 1 de l'article 1 de la Constitució espanyola (CE) reconeix com a valor superior de l'ordenament jurídic, entre d'altres, el pluralisme polític. Així mateix, l'apartat 3 de l'article 20 de la norma fonamental estableix que per llei s'ha de garantir l'accés als mitjans de comunicació social que depenguin de l'Estat o de qualsevol entitat pública,

dels grups socials i polítics significatius, respectant el pluralisme de la societat i de les diferents llengües d'Espanya.

Pel que fa a la normativa catalana, l'article 5 de la Llei 22/2005, de 29 de desembre, de la comunicació audiovisual de Catalunya (LCA), estableix que "el pluralisme en la comunicació audiovisual és una condició essencial per al compliment de la llibertat d'expressió, d'informació i de comunicació, i garanteix la lliure formació de l'opinió pública i la diversitat i la cohesió socials".

Concretament, dins del servei públic audiovisual de Catalunya es determina, d'acord amb l'apartat 1 de l'article 26 de la LCA, que aquest servei té com a missió principal "oferir a tots els ciutadans de Catalunya, [...] un conjunt de continguts audiovisuals i, si escau, d'acord amb el contracte programa, serveis addicionals de transmissió de dades orientats a la satisfacció de llurs necessitats democràtiques, socials, educatives i culturals, garantint de manera particular l'accés a una informació veraç, objectiva i equilibrada, a les més àmplies i diverses expressions socials i culturals i a una oferta d'entreteniment de qualitat". I, com a missions específiques, les que estableix l'apartat 3 d'aquest mateix article. Concretament estableix, entre d'altres, les següents: "la transmissió d'una informació veraç, objectiva i equilibrada, respectuosa amb el pluralisme polític, social i cultural, i també amb l'equilibri territorial"; "la promoció activa de la convivència cívica, el desenvolupament plural i democràtic de la societat, el coneixement i el respecte a les diverses opcions i manifestacions polítiques, socials, lingüístiques, culturals i religioses presents al territori de Catalunya. En aquest context és necessari l'ús de tots els llenguatges, formats i discursos que dins el respecte i l'atenció a la diversitat i el pluralisme, permetin el diàleg, la comprensió i la cohesió entre les diverses opcions, i entre les diverses àrees del territori de Catalunya"; i "el subministrament de continguts i serveis audiovisuals dirigits als sectors més amplis i diversos de l'audiència, amb una atenció especial als col·lectius més vulnerables, tot promovent el coneixement, la influència i el prestigi del servei públic dins el marc general de l'espai català de comunicació audiovisual."

D'acord amb l'apartat 2 de l'article 26 de la LCA, el compliment de les missions i els principis del servei públic de comunicació audiovisual de la Generalitat correspon, d'acord amb el que estableix aquesta llei, a la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals i a les societats per mitjà de les quals es presta el servei. A aquest efecte, en l'àmbit de Catalunya, l'article 25 de la Llei 11/2007, d'11 d'octubre, de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, estableix literalment que "l'ordenació dels espais de ràdio i de televisió s'ha de fer de manera que hi puguin accedir els grups socials i polítics més significatius. Amb aquesta finalitat, la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals ha de tenir en compte els criteris objectius de la representació parlamentària; la implantació política, sindical, social i cultural, i l'àmbit territorial d'actuació, les indicacions del Consell Assessor de Continguts i de Programació, i les recomanacions que el Consell de l'Audiovisual de Catalunya hagi establert sobre aquest tema".

2. Entre les funcions assignades al Consell de l'Audiovisual de Catalunya, l'article 10 de la Llei 2/2000, de 4 de maig, de creació del Consell, estableix, entre d'altres, la de vetllar pel compliment del que estableix la normativa reguladora del sector de l'audiovisual i per la indemnitat dels principis que la informen, i, en particular, assegurar l'observança dels principis de pluralisme polític, social, religiós, cultural i de pensament i, així mateix, garantir el compliment de les missions de servei públic assignades als mitjans de comunicació audiovisual de gestió pública. En un sentit molt similar, les lletres b) i c) de l'article 115 de la LCA, respectivament.

Això no obstant, cal tenir en compte que la intervenció del Consell no es pot produir amb caràcter previ a l'emissió de continguts audiovisuals. Ans el contrari, la verificació del compliment de les obligacions que imposa la normativa aplicable als prestadors de serveis de comunicació audiovisual sempre es produeix amb posterioritat a la difusió de continguts audiovisuals, tot adequant-se al que estableix l'apartat 2 de l'article 20 de la CE, que prohibeix la censura prèvia com a mitjà per restringir els drets reconeguts i protegits a l'apartat 1 d'aquest mateix article. Concretament, i pel que fa al cas que ens ocupa, la intervenció prèvia d'aquest Consell sobre uns continguts audiovisuals no emesos comportaria que aquesta institució actués com a òrgan censor amb la possibilitat de prohibir l'emissió de determinats continguts i, en conseqüència, la restricció dels drets a la llibertat d'expressió i a la llibertat d'informació garantits constitucionalment. I així ho reconeix la jurisprudència del Tribunal Constitucional en el sentit següent:

“[...] En tal sentido hemos dicho ya que la «verdadera CENSURA PREVIA» consiste en «cualesquiera medidas limitativas de la elaboración o difusión de una obra del espíritu, especialmente al hacerlas depender del previo examen oficial de su contenido» (STC 52/1983 [RTC 1983\52], fundamento jurídico 5º) [...]

La prohibición de todo tipo de CENSURA PREVIA, en el marco de la libertad de expresión no es sino garantía con el fin de limitar al legislador y evitar que, amparado en las reservas de ley del art. 53.1 y art. 81.1 CE, pudiera tener la tentación de someter su ejercicio y disfrute a cualesquiera autorizaciones, sea cual fuere su tipo o su carácter, aun cuando cimentadas en la protección de aquellos derechos, bienes y valores constitucionales jurídicos que, con arreglo a lo dispuesto en el art. 20.4 CE, funcionan como límite de aquella libertad en su doble manifestación. Este Tribunal ya ha dicho en reiteradas ocasiones que por CENSURA PREVIA debe tenerse cualquier medida limitativa de la elaboración o difusión de una obra del espíritu que consista en el sometimiento a un previo examen por un poder público del contenido de la misma cuya finalidad sea la de enjuiciar la obra en cuestión con arreglo a unos valores abstractos y restrictivos de la libertad, de manera tal que se otorgue el «placet» a la publicación de la obra que se acomode a ellos a juicio del censor y se le niegue en caso contrario. Y precisamente por lo tajante de la expresión empleada por la Constitución para prohibir estas medidas, debe alcanzar la interdicción a todas las modalidades de posible CENSURA PREVIA, aun los más «débiles y sutiles», que tengan por efecto, no sólo el impedimento o prohibición, sino la simple restricción de los derechos de su art. 20.1 (SSTC 77/1982 [RTC 1982\77], 52/1983, 13/1985, 52/1995 [RTC 1995\52] y 176/1995)” (**STC 187/1999**)

“[...] Como hemos dicho en la STC 187/1999, de 25 de octubre (RTC 1999, 187) (F.5), la verdadera CENSURA PREVIA consiste en cualesquiera medidas limitativas de la elaboración o difusión de una obra del espíritu, especialmente al hacerlas depender del previo examen oficial de su contenido [...]” (**ATC 212/2000**)

“[...] el concepto de CENSURA PREVIA, vetada por el art. 20.2 CE. Efectivamente, conforme a la doctrina de este Tribunal, la censura implica el sometimiento de una publicación a un control público previo «cuya finalidad sea la de enjuiciar la obra en cuestión con arreglo a unos valores abstractos y restrictivos de la libertad, de manera tal que se otorgue el placet a la publicación de la obra que se acomode a ellos a juicio del censor y se le

niegue en el caso contrario» STC 13/1985, de 31 de enero [RTC 1985, 13], F. 1), [...] (STC 34/2010)

En conseqüència, resulta inviable avaluar, amb caràcter previ a l'emissió del programa *Àgora* per TV3, si el seu contingut serà respectuós amb el compliment del principi de pluralisme polític tenint en compte, únicament i exclusivament, les persones convidades al programa. El Consell de l'Audiovisual de Catalunya no té competència per suspendre la celebració del programa esmentat, atès que aquesta actuació, com s'assenyala, s'entendria com una censura prèvia prohibida a la CE.

De la mateixa manera, aquest Consell tampoc no té competència per determinar o establir les persones que han d'intervenir en aquest debat televisiu, atès que, amb caràcter general, la línia editorial dels programes l'estableix el mateix prestador de serveis de comunicació audiovisual.

El capítol II del títol II de la Llei 7/2010, de 31 de març, general de la comunicació audiovisual (LGCA), inclou els drets dels prestadors del servei de comunicació audiovisual, que, bàsicament i als efectes que aquí interessa, són els de prestar aquest servei en condicions de llibertat quant a selecció de continguts, emissió de canals i línia editorial. Concretament, pel que fa a aquest darrer aspecte, l'apartat 1 de l'article 10 d'aquesta llei estableix que els prestadors del servei de comunicació audiovisual tenen el dret a fixar la direcció editorial mitjançant la selecció dels continguts i la determinació dels horaris, amb l'avinentesa que "els criteris rectors de la direcció editorial del prestador de servei públic de comunicació audiovisual els ha d'elaborar un òrgan la composició del qual reflecteixi el pluralisme polític i social de l'àmbit de la seva cobertura" (art. 42.3 LGCA).

D'altra banda, pel que fa al tractament que ha rebut l'Il·lustre Senyor Joan Laporta i Estruch, s'ha constatat que, efectivament, els teletinformatius de TV3 emesos durant el mes de maig d'enguany li atorguen una condició que no es correspon amb la realitat. Així, l'Il·lustre senyor Joan Laporta i Estruch rep el tractament de diputat de Democràcia Catalana i, en realitat, és un diputat no-adscrit, d'acord amb l'article 26 del Reglament del Parlament de Catalunya (BOPC de 29 de desembre de 2005); per la qual cosa, aquest últim és el tractament que legalment li correspon i que, d'acord el principi d'informació veraç, se li ha de donar (art. 20.1.d CE).

A aquest efecte, cal tenir en compte també que, d'acord amb la LCA, tots els ciutadans tenen dret a rebre una informació veraç (art. 4); que la veracitat informativa és un principi general de la llei (art. 7); la transmissió d'una informació veraç, objectiva i equilibrada és una missió específica del servei públic de comunicació audiovisual (art. 26.3.b); i, finalment, respectar el principi de veracitat en la difusió de la informació es configura com un principi bàsic de la regulació de continguts audiovisuals (art. 80.f).

En conseqüència, el Ple del Consell de l'Audiovisual de Catalunya adopta els següents

ACORDS

1. Recordar al prestador de serveis de comunicació audiovisual TVC la necessitat de complir i respectar, amb el màxim grau d'eficàcia i de rigor, els principis, missions i objectius de servei públic que té atribuïts d'acord amb la normativa vigent i, concretament, el que fa referència al principi de veracitat informativa en el tractament que es dona al diputat no-adscrit Il·lustre Senyor Joan Laporta i Estruch.

2. Desestimar la sol·licitud presentada per l'Excel·lentíssim Senyor Alfons López i Tena, representant del Subgrup Parlamentari de Solidaritat Catalana per la Independència, i per l'Il·lustre Senyor Uriel Bertran i Arrué, diputat d'aquest mateix subgrup parlamentari, en relació amb la suspensió temporal de l'emissió del programa *Àgora* i amb la determinació, per part d'aquest Consell, de les persones convidades al programa esmentat i de les que hi intervindran.
3. Notificar aquest Acord al prestador de serveis de comunicació audiovisual TVC i a l'Excel·lentíssim Senyor Alfons López i Tena i a l'Il·lustre Senyor Uriel Bertran i Arrué del Subgrup Parlamentari de Solidaritat Catalana per la Independència.

Barcelona, 4 de juliol de 2012

Ramon Font Bové
President

Carme Figueras i Siñol
Consellera secretària